

PROSINEC 2020

OPUSCULUM

ČASOPIS ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

Obsah

- Fr. Lukáš Fošum OP: Úvodní slovo
Dominikánský měsíc pokoje a pomoc Ukrajině | **2**
- Jubileum Dies natalis 2021 | **3**
- Zemřel fr. Tomáš Pospíšil OP | **4**
- Fr. Jan Rajlich OP: Misie v Tanzanii | **4**
- Dominikánský blog | **6**
- SM Miriam Hřebačková OP: Před třiceti lety
Návrat z broumovského exilu | **6**
- Svolání provinční kapituly LSSD | **9**
- Dotazník pro představené MS | **10**
- Ze života místních laických sdružení | **11**
- Fr. Ludvík Grundman OP: Světice pro pandemii | **12**
- Fr. Lukáš Fošum OP: Co nemůžeme (ne)darovat? | **14**
- Jitka Hosanna Štěpánková: Osel a vůl | **15**
- Z nabídky nakladatelství Krystal OP | **17**
- Sdílet dar Slova
Nový web knihkupectví Oliva | **19**

Dominikánský měsíc pokoje a pomoc Ukrajině

Pamatujme ve svých modlitbách na všechny, kteří strádají kvůli válce na Ukrajině, a na ty, kdo se jim snaží pomáhat.

Je tu advent a s ním Dominikánský měsíc pokoje. Tentokrát zaměřený na zemi nám o poznání bližší – aspoň geograficky a kulturně – než Kolumbie, Kongo anebo Indie. Dominikánský měsíc pokoje zkrátka doputoval do Evropy. A tak bychom jej mohli vzít více vážně.

Naše modlitby a solidarita jsou tento rok zaměřeny na Ukrajinu. Modleme se za pokoj, mír a pomoc pro všechny postižené stále trvajícím válečným konfliktem na východě země. Nejde nám v první řadě o to, kdo je ten zlý, ale komu je třeba pomoci. Nejvíce těm nejslabším: dětem z válkou postižených oblastí. A těm pomáhá centrum sv. Martina de Porres ve Fastivu.

Magistr řádu fr. Gerard Timoner k dominikánskému měsíci pokoje napsal: „Přes probíhající pandemii Covid-19 válka s Ruskem a separatisty stále pokračuje ve východní oblasti Donbasu už od roku 2014. Důsledky války cítí celá země. Dominikáni se angažují ve více aktivitách usilujících o mír a doprovázejí oběti válečného konfliktu. Podobně jako minulý rok i letos se budeme soustředit zvláště na mládež. Je to jedna z hlavních starostí dominikánů v této zemi. Naším cílem bude přinést duchovní a hmotnou pomoc Centru svatého Martina de Porres ve Fastivu, který se už mnoho let věnuje sociálně znevýhodněným dětem, sirotkům, dětem na ulici a nemocným dětem. Od počátku současné války toto centrum otevřelo své dveře dětem, jejichž dětství bylo otráveno válkou. Přijalo více než 220 dětí z válečné oblasti, nabízí jim psychologickou a duchovní

pomoc, možnost zotavení v bezpečném prostředí.“ (Řím, 27. 7. 2020, Prot. No. 50/20/360)

O dominikánech na Ukrajině se můžeme něco dočíst v nedávném čísle revue *Salve* (3/18, s. 61–63). O Centru sv. Martina de Porres ve Fastivu a o příkladném působení dominikánů v této zemi se zmiňoval už bývalý magistr řádu Bruno Cadoré (*Salve* 4/16, s. 138). Teď i my můžeme přispět svou modlitbou, postem a almužnou. Prosím všechny dominikánské komunity a všechny členy dominikánské rodiny, aby během adventu a až do 1. ledna 2021 pamatovali na válkou postižené, zvláště děti, ale i staré, osamělé a nemocné na Ukrajině ve svých modlitbách. Je možnost poslat finanční příspěvek na účet České dominikánské provincie 637 5022/2700 s variabilním symbolem 06082021 (do zprávy pro příjemce příp. uveďte „Měsíc pokoje“). Příspěvky pošlete prosím nejpozději do 6. ledna 2021. Vybraná částka bude následně předána na pomoc Centru sv. Martina de Porres ve Fastivu. Ať kníže pokoje přichází stále do našich srdcí a učiní i z nás tvůrce pokoje!

fr. Lukáš Fošum OP

Jubileum Dies natalis 2021

Vstupujeme do roku 2021, ve kterém uběhne 800 let od smrti svatého Dominika. Jak prožijeme tento rok? Především osobní i společnou péčí o oživení vlastního následování našeho otce zakladatele. Co nám k tomu dominikánská rodina nabízí? Je trochu zabržděna Covidem na celořádkové i tuzemské úrovni... Na ce-

lořádkové úrovni byl harmonogram jubilea ohlášen už začátkem roku 2020, ale... víme, co přišlo po tom. Uvidíme, co vzejde z posledního zasedání generální rady na sv. Sabině, které probíhalo v době uzávěrky tohoto čísla.

A co nabídne česká dominikánská rodina? K novému vydání je již připravena kniha Vladimíra Koudelky *Dominik, zvěstování Božího slova*. Další jeden až dva vydavatelské počiny jsou zatím pouze v plánu, stejně jako další konkrétní akce, které potřebují dostat ještě pevný časový a realizační plán. V příštím OPusculu snad více. Ve vzdálenějším horizontu je naplánována přednáška stálého studia v Praze o svatém Dominikovi od otce Paul-Bernarda Hodela OP (20. listopadu 2021) a čekáme, zda magistr řádu odpoví na naši pozvánku na růžencovou pouť do Uherského Brodu (3. října 2021).

fr. Lukáš Fošum OP

Zemřel fr. Tomáš Pospíšil

Na svátek svatých andělů strážných 2. října 2020 zemřel ve věku 69 let bratr plzeňského konventu fr. Tomáš Pospíšil OP. Řeholní roucho svatého Dominika oblékl před 42 lety, jako kněz sloužil v Řádu bratří kazatelů 33 let. Pohřební mše svatá se konala v klášterním kostele Panny Marie Růžencové v Plzni 10. října v 15 hodin a předsedal jí otec Dominik kardinál Duka. Po posledním rozloučení byly ostatky fr. Tomáše uloženy do řádového hrobu na Ústředním hřbitově v Plzni. R.I.P.

Misie v Tanzanii

Na jaře jsem dostal návrh, abych v srpnu 2020 vyrazil na oázu do Keni. Nakonec jsem vycestoval v říjnu do Tanzanie, do Moshi, pořádat oázu II. stupně pro místní studenty.

Při balení na cestu jsme si připomínal slova z Lukášova evangelia 9, 3: „Nic si neberte na cestu, ani hůl, ani mošnu, ani chléb, ani peníze, ani dvoje šaty.“ Cesta byla dlouhá: nejprve autem do Varšavy, potom letadlem přes Curych, Nairobi, Dar es Salaam ke Kilimandžáru.

Z Varšavy spolu se mnou cestovali dva animátoři: Alicja a Damian. Po přistání na Kilimanjaro International Airport začaly naše africké dny. Na oázu nakonec dorazilo něco přes padesát účastníků, z toho sedmnáct na druhý stupeň, zbytek na první.

Na začátku jsem měl na starosti všechny mše, bohoslužby slova, úvody do dne, biblického kroužku, stánku setkání a liturgické školy. Později dorazila ještě Magda a Damian se ujal celé liturgické školy, a tak mi zůstaly jen úvody do biblického kroužku, bohoslužby slova a mše svaté. Kvůli jazykové bariéře jsem si často připadal jako mezi cizími. V Tanzanii se ve školách mluví hlavně ve svahilštině, díky tomu je angličtina v jejich podání něco jako slovenština pro toho, kdo umí jen česky. Častokrát se mi na začátku stávalo, že účastníci začali číst čtení a průběžně jsem ze všeho zachytil asi tak pět slov. Během času jsem si na to zvykl. Některé body jsme měli spo-

lečné s prvním stupněm, jídlo, veselé večery, pobožnost čtvrtý den, slavení svátosti smíření, závěrečnou mši na konci 15 dnů a agapé. Při společných bohoslužbách jsem byl hlavním celebrantem. Na prvním stupni byl celebrantem místní kněz.

Program bez problémů běžel, všichni animátoři se opravdu snažili a byli dobří. Díky tomu v účastnících postupně zrálo rozhodnutí žít s Ježíšem a realizovat program svého osvobození. Mladí Tanzánci měli oázu rádi a podle toho, jak ji 13. den představovali, jsem viděl, že ji opravdu přijali. Taky dokázali pořádně oslavit její konec.

Po oáze následoval jeden den turistického programu, viděli jsme safari v parku Tarangiri. A na konec bezproblémová cesta přes Polsko domů.

Misie v Tanzanii byla zvláštní také tím, že kromě kontaktu s cizí kulturou jsem při ní intenzivně vnímal, že Ježíš je světlo a spásá národů až do končin země (Iz 49, 6).

*fr. Jan Rajlich OP
redakčně upraveno*

Foto: Damian Komiccki

Dominikánský blog

Na adrese op.cz/blog se sice trochu nesměle, ale zato stále živěji začíná rozrůstat dominikánský blog. Naleznete na něm nejrůznější impulsy pro svůj duchovní život: záznamy z Dominikánské 8, zamyšlení k (liturgické) době, odkazy na pořady s dominikánskou účastí, inspirativní myšlenky z knih nakladatelství Krystal OP, audio nahrávky kázání bratří z Olomouce, jakož i rozpravy nad nedělními a svátečními texty pražských bratří.

Pokud byste sami chtěli přispět trochou do tohoto dominikánského mlýna, neváhejte a napište na adresu media@op.cz, ideálně s krátkým slovem, jak by tento váš příspěvek mohl vypadat.

Před třiceti lety

Návrat z broumovského exilu

5. listopad 2020. Před třiceti lety jsme – my kongregační sestry dominikánky – definitivně opustily svůj téměř čtyřicetiletý exil v benediktinském klášteře.

Uplynuly tři desítky let... Co je to vzhledem k věčnosti? Ale z pohledu jednotlivce – je to celý můj dosavadní řeholní život. Na ty tři měsíce (jeden ještě postulátní a dva noviciátní) v Broumově nezapomenu. Říká se, že v paměti zůstane to pěkné a asi je to tak i u mě, ať doluji v paměti, jak hluboko to jde, nemůžu si na nic špatného vzpomenout ;-).

Kde a co byl Růžový dvůr, to asi ještě většina sester ví, i těch mladších, než jsem já. Ale kde se říkalo „u klapky“ či kde byla „expedice“, to už by asi byl větší oříšek. Zavírám oči a vybavuji si, kde která sestra bydlela a kdy jsem u ní byla v cele poprvé. Většinou až při balení a stěhování... Matka Anastázie, sestry Petra a Markéta, pak nevím, za rohem Angelika, Lubomíra, pak náš čtyřlůžkový postulát a noviciát, kterým se procházelo do pokoje magistry postulantek sestry Miroslavy, za knihovnou matka Jaromíra a úplně u schodiště sestra Viktorie, která pištěla, když uviděla myš. U kuchyně sestra Irene, u té „klapky“ sestra Dětмара. Někde mezi tím ještě nemocnička – Pravoslava, Laura, Vladislava, Rita a Salvatora. V další budově bych ještě možná dala dohromady, kdo byl s kým, ale už ne kde. Myslím, že nás toho 5. 11. odjíždělo skoro čtyřicet (kongregace měla v době mého vstupu 135 sester). Skupina „sester budovatelek“ se ale už do Bojkovic stěhovala v červenci a v září a sestry z nemocničky odjely o pár dnů dřív sanitkou.

Foto: Sestry dominikánky

Brouzdám se minulým časem a přemýšlím. Před očima střípky událostí a mozaika minut, hodin a dnů. Prvního srpna nastoupila do Broumova poslední budoucí novicka – byla jsem přistěhována já ;-). Asi 8. 8. první sliby sestry Františky. 15. 8. nastoupil do komunity náš kaplan otec Jan Maria Vianey Josef Hub OP. Předtím odjela na dovolenou ošetřovatelka sestra Hyacinta – a v masovém mlýnku hned skončil koneček prstu budoucí sestry Michaely. Příležitost pro můj první ošetřovatelský zákrok v kongregaci. A vzpomínám, že jsme řešily ani tak ne ten prst, jako to, jestli sestry budou jíst sekanou i s krví.

Vůbec si ale nevzpomínám, jestli jsme jako budoucí novicky už dopředu věděly, že hned po obláče začne stěhování a že v Broumově „končíme“. Fakt nevím. Obláčku jsme měly 8. 9. A už 15. 9. byl náš noviciát rozdělen a dvě novicky odjely i s naší novicmistrovou sestrou Slavomírou budovat Bojkovice. Náš „zbytek“ byl pak svěřen do formační péče submagistře sestře Veronice. Musím poctivě přiznat, že si nepamatuji z té doby ani jedno formační setkání. Ani kde, ani kdy, ani o čem. Hic sunt leones... Zato vím, že jsme možná stihly i výpravu na Hvězdu a docela určitě nějaké vycházky do blízkých diezenhoferovských kostelíků. A též si pamatuji, že sestra Rajmunda dostala mononukleózu. V té době bylo zrovna uzavřeno náchod-

ské infekční oddělení a ona se v noci dusila a bylo třeba, aby s ní někdo byl, a protože já už jsem tu nemoc měla na vysoké, byla jsem vybrána jako vhodný adept. Myslím, že jsem si připadala důležitě ;-)

Stěhování – to si pamatuji dobře. Pracovně jsem byla zařazená – kromě kuchyně – také do kanceláře k ruce sestře Evě a sestře Petře. A hlavním úkolem bylo zajišťovat stěhováky. Myslím, že jsme jich postupně vypravily sedmnáct. Sedmnáct kamionů... Každý týden asi dva. Přijížděly za tmy, všechno už bylo připraveno z předcházejícího dne, možná jsme se modlily už v půl páté, někdy určitě, a pak už „to jelo“. Kromě nábytku a osobních věcí všech sester – kterých bylo ke čtyřicítce – se stěhovalo všechno možné. Ještě na okraj – moje postel se stěhovala úplně první ze všech a byla jsem náležitě hrdá na to, že jsem byla uznána za schopnou spát několik týdnů ve spacáku na zemi. A taky je doložitelné fotkou, že sestra Michaela už též nemá postel, zato ale stále má žehlicí prkno, aby byla jako ze škatulky. Kamion s přívěsem zabrala knihovna sestry Pavlína. Kaple se stěhovala 18. 10. do Střelic. Též jídelna, knihařský lis, harmonium a pianino, ještě nějaké pozůstatky z výroby hostií – s tím vším pomáhali terciáři a taky můj táta. Řady zavařených kompotů, maxihrnce včetně dřevných, police ze špajzu, roboty a další vybavení kuchyně. Ze zahrady dýně, rybízy, růže... taky slepice.

S balením a nošením věcí nám kromě profesionálních stěhováků a pana Simka pomáhali premonstrátsí novicové Jakub Med, Evermod Sládek a Gereon – a ještě jeden, jehož jméno jsem už zapoměla. Měli noviciát na nedaleké faře v Ruprechticích. Vedl je pan opat Tajovský. Několikrát jsme místo práce diskutovali o řeholi svatého Augustina a o tom, jestli jsme také kanovničky, když oni jsou kanovníci. Pan opat Tajovský nás též navštěvoval a sloužil i poslední mši svatou před naším odjezdem z Broumova. Byl velmi otcovský a měl sestry rád.

4. listopadu byla neděle a my jsme měly poslední rekolekci v kapli bez lavic a oltáře. Posloužily židle a stůl – možná jsem přemýšlela o tom, že se Ježíš narodil v chudé stáji... Se sestrou Vlastou jsem tehdy ještě pronikla na půdu a viděla tam lavice z gymnázia, které asi opravdu pamatovaly Jiráska. A pak jsme se spolu proplížily i do podzemí. Sklepem šlo projít dolů ještě asi dvě patra. Níž už nechtěla, prostory byly asi zatopené. Pamatuji si maličké krápníčky na stropě...

5. listopadu bylo v Broumově sychravo. Nasedaly jsme dopoledne, pan Otte z muzea pořídil poslední fotky. Do Bojkovic jsme dorazily kolem 16. hodiny. Poletoval sníh a do rána pak bylo bílo. Šťastně skončila jedna anabáze a sestry se vrátily domů. Už je to třicet let. Deo gratias.

SM Miriam Hřebačková OP

Svolání provinční kapituly LSSD

Drazí představení místních sdružení LSSD,

svolávám podle bodu 52, § 1 Partikulárních směrnic provinční kapitulu laického sdružení sv. Dominika v přeloženém termínu na 21.–24. 1. 2021 do Kláštera dominikánů v Praze, Husova 234/8, Praha 1. Podle bodu 49 § 2 směrnic jste jako představení MS zástupci na setkání provinční kapituly – kapituláři. Proto Vás všechny zvu (nebudete-li z vážného důvodu moci, pak Vaše zástupce podle § 3 téhož bodu) na slavení naší druhé kapituly. Doufám, že nám epidemická situace tentokrát dovolí znovu zažít krásnou atmosféru slavení kapituly.

Pro přípravu kapituly zřídila rada provinčního moderátora prozatím tyto přípravné skupiny:

- 1. Změny stanov a partikulárních směrnic**
zodpovědný radní Jan Jáchym Beneš (jachym@op.cz)
- 2. Spolupráce v rámci dominikánské rodiny**
zodpovědná radní Dita Zdislava Králová (dita@op.cz)
- 3. Formace trvalá a noviciátní**
zodpovědná radní Eva Imelda Fuchsová (eva.imelda@volny.cz)
- 4. Apoštolát a otevření LSSD na venek**
zodpovědný radní Martin Rosenbaum (martin@rosenbaumcz.com)
- 5. Asistenti MS a jejich formace**
zodpovědný radní fr.Hyacint Ullman OP (hyacint@op.cz)

Bylo by nesmírně dobré, aby naši kapitolu předcházela široká diskuse. Vždyť zatím předložená témata (a mohou samozřejmě vyvstat další) jsou skutečně zásadní pro další směřování dominikánského laikátu v Čechách. Proto Vás prosím, abyste se jako kapituláři zapojili do některé z přípravných skupin. Pokud ve svém okolí máte někoho, kdo má k daným tématům co říci, pozvěte ho ke spolupráci. Kontaktujte pověřeného radního nebo využijte sdílenou složku na Google: <https://drive.google.com/drive/folders/1Fvi16URnaYuG-hCb3YlfZB8Y-Wr6ZpWW> a zapojte se do přípravy naší kapituly – buď v některém z témat, anebo pokud máte další téma, která Vás trápí, můžeme okruh témat rozšířit. Již dnes jsou na tomto disku k nahlédnutí podklady pro jednání skupin tak, jak postupně vznikají.

Ubytování nám umožnili bratři v hostelu v konventu za dobrovolný příspěvek (referenční cena je 300 Kč/noc), za což jim nesmírně děkujeme.

Moc se těším na Vás a na Vaše příspěvky k diskusi.

*Váš František
provinční moderátor*

Dotazník pro představené MS

Drazí představení místních sdružení LSSD,

obracím na Vás dále s prosbou o odpověď na 3+1 otázky níže. Vyplňte je, prosím, optimálně po konzultaci ve svém sdružení. Odpovědi nám pomohou (nejen) s přípravou materiálů pro kapitulu laiků, plánovanou nyní na leden 2021. Odpovědi jednotlivých sdružení nebudeme sdílet, příp. jen anonymně. Pokud byste nechtěli na některou otázku odpovídat, zodpovězte aspoň část z nich.

• Napište 3 body: Co se Vám v životě sdružení a životě dominikánského laika povedlo? Co přineslo dobré výsledky? Co chcete dělat, organizovat a prožívat znovu?

1.
2.
3.

• Napište 3 body: Co se Vám v životě sdružení a životě dominikánského laika NEpovedlo? Co NEpřineslo dobré výsledky? Co už nechcete dělat, organizovat či prožívat znovu?

1.
2.
3.

• Napište 3 body: Co byste chtěli nového zkusit ve sdružení, dominikánské rodině nebo i jako jednotlivci?

1.
2.
3.

Bonusová otázka:

• S čím se ve sdružení dlouhodobě a nejvíce potýkáte, co považujete za svoji „Achillovu patu“?

.....

Předem děkuji za Vaši spolupráci a pomoc.

Váš František
provinční moderátor

Ze života místních laických sdružení

MS Blansko

Podle Stanov a Partikulárních směrnic Laických sdružení sv. Dominika jsme v Blansku dne 15. 9. 2020 vykonali volbu představeného. Dosavadní představený Jaromír Lorenzo Sedlák projevil přání zanechat svého dlouholetého působení v čele místního sdružení. Již v dubnu se na setkání dohodlo, že pro malý počet členů bude rada totožná s celým sdružením. Volby se účastnila nadpoloviční většina členů.

V 1. skrutiniu byla zvolena sestra Jana Pavla Sedláková.

„Jestli jste zaznamenali shodu v příjmení, jste pozorní čtenáři. Ještě v létě jsem byla pevně rozhodnutá, že případné zvolení nepřijmu. Ale putovali jsme s manželem do Jablonného. Svatá Zdislava je žena, která nás doprovází v našem víc jak 40letém společném životě, podporuje nás v partnerství i posiluje v rodičovství.

Po návratu domů ještě nenazrál čas na rozhodnutí, ale moje zásadní „Ne“ dostávalo trhlinky. Posledním kamínkem pro souhlas byl rozhovor s mou přítelkyní a zároveň sestrou, která je členkou místního sdružení od samého jeho vzniku, stejně jako já, s Annou Angelikou Balákovou. Po mém zvolení se stala mojí zástupkyní.

Aktivní podporu činnosti sdružení přislíbili i ostatní členové. Např. sestra Eva Dominika Kuběnová souhlasila se jmenováním novicmistrovou. Jmenoval ji řádový asistent Damián Němec OP.

Dobrou zprávou je, že naše sdružení přijalo letos dva nové členy. Aleše Jordána Kratochvíla a Moniku Dominiku Menke, která se již léta účastní našich setkání a k nám přestoupila z Olomouce.

Znám své kverulantské postoje a rozhodně nemohu převzít štafetu představeného, aniž bych si nebyla vědoma toho, že nedokáži být tak rozumná, poctivá, pečlivá a svědomitá jako můj manžel, ale věřím na sílu společenství a podporu živých i zemřelých v dobrém konání. S Boží pomocí ve vzájemné lásce.“

Jana Pavla Sedláková

V dominikánském řádu je autorita svěřena všem... Správné řízení jde dobře, když uznáváme a ctíme autoritu každého bratra a odmítáme absolutizovat jednu její formu. Kdybychom absolutizovali autoritu představených, řád by přestal být bratrstvím; kdybychom vyzdvihli jen autoritu myslitelů, stali bychom se podivnou akademickou institucí; kdybychom postavili na první místo autoritu pastýřů, zradili bychom své poslání v církvi; kdybychom odmítli diskutovat o autoritě starých, prohráli bychom budoucnost; kdybychom svěřili autoritu jen mladým, ztratili bychom své kořeny. Naše řízení bude zdravé, když dovolíme všem hlasům, které utvářejí komunitu, aby se vzájemně doplňovaly. (Timothy Radcliffe OP)

Světice pro pandemii

Foto: Wikimedia Commons

„Covid-19 není dýmějový mor“ ... slycháváme někdy, když se připomíná, že nakažení se koronavirem neznamená automaticky rozsudek smrti pro nemocného.

Středověká morová pandemie byla tou nejhorší, jakou lidstvo zažilo. Zažilo a v mnoha případech nepřežilo. Vypukla v roce 1347, kdy se svatá Kateřina Sienická narodila, a svým průběhem a následky ustavila rámeček jejího života a působení. O rok později naplno zasáhla její město, jak líčí očitý svědek:

A nedal se nalézt nikdo, kdo by zakopal mrtvého za peníze nebo kvůli přátelství. Členové domácnosti nosili své mrtvé do příkopu, jak jen mohli, bez kněze, bez bohoslužby. Ani zvony za mrtvé nezněly.

Na mnoha místech v Sieně se vykopávaly velké jámy a plnily množstvím mrtvých. A umírali po stovkách ve dne v noci a všichni byli vhazováni do těch jam a zahazováni hlínou. A jakmile se tyto jámy naplnily, vykopávaly se další. A já, Agnolo z Tury, zvaný Tlustý, jsem vlastněma rukama zakopal svých pět dětí. A někteří byli jen tak málo pokryti hlínou, že je psi vytahovali ven a po městě požírali těla. Nebyl nikdo, kdo by plakal pro něčí smrt, pro všechny ty očekávané mrtvé. A tak mnoho lidí umíralo, že všichni věřili, že je to konec světa. A žádný lék či jiná ochrana nebyly k ničemu.

Mrtví nechyběli ani v početné rodině Benincasových (tak znělo příjmení Kateřininina otce), která adoptovala jednoho sirotka, jemuž mor zahubil rodiče – ten se později stal dominikánem a prvním Kateřininým zpovědníkem. Za jejího života na Sienu ještě udeřily další, tentokrát už slabší vlny doznívající pandemie, ale především byla konfrontována s úpadkem společnosti, která po strašlivém otřesu prožívala krizi nejen společenskou a ekonomickou, ale také mravní a duchovní.

O to více nás může překvapit, že její hlavní dílo *Dialog* nese podtitul „s Boží Prozřetelností“. Ano, Boží Prozřetelnost je stěžejním bodem Kateřinininy teologie. Boží Prozřetelnost, která se stará o všechny tvory a vše činí pouze pro jejich dobro. „Bůh činí vše pouze z lásky a pro naše dobro“,

takové bylo Kateřinino celoživotní krédo, dosti odvážné, ba provokativní, uvážíme-li tehdejší neutěšenou situaci.

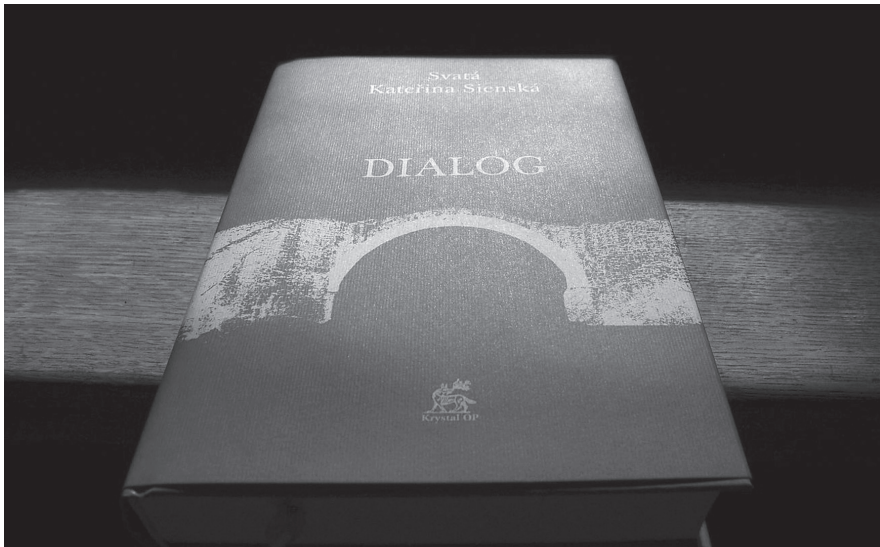
Ovšem Kateřina nechápe Boží Prozřetelnost jako nějaký „nadpřirozený automat“ řešící jako „Deus ex machina“ všechny problémy světa. Boží velikost spočívá právě v tom, že jeho Prozřetelnost nejen počítá s lidskou spoluprací, ale přímo ji žádá a podněcuje.

Naproti překrásné sienské katedrále se do výše tyčí neméně podivuhodné dílo *Santa Maria della Scala* – obří středověký komplex zbudovaný k charitativní činnosti. Díky důmyslnému systému ekonomického zabezpečení ze strany sienské městské republiky v něm fungovaly nejrůznější organizace pečující o potřebné – nejen nemocné, ale i sirotky či poutníky. Právě sem docházela svatá Kateřina, aby ošetřovala nemocné – a dodnes si může návštěvník prohlédnout miniaturní světničku, kde přespávala, když chtěla být nemocným k dispozici i přes noc.

„Dialog s Boží Prozřetelností“ tak není pouze názvem Kateřininy knihy, ale vlastně i trefným vyjádřením jejího celoživotního poslání: v modlitbě hledat Boží vůli pro potřeby své doby a zároveň se jí dát zcela k dispozici ve vlastním životě – ať už šlo o to, léčit rukama nemocná těla ubožáků, či slovy chřadnoucí „mystické tělo svaté Církve“.

fr. Ludvík Grundman OP

(Čtvrté vydání Dialogu nedávno vyšlo v nakladatelství Krystal OP.)

Co nemůžeme (ne)darovat?

Flickr, Sreeksumar K. S. (CC BY 2.0)

Liturgické texty posledních nedělí nám nabídly dvě evangelní podobenství, o prozíravých a pošetilých pannách (Mt 25, 1–13) a o hřivnách (Mt 24, 14–30).

V den příchodu ženicha říkají prozíravé panny těm pošetilým, že olej do lamp jim nemohou dát. Nezbylo by nám, ani vám: jděte, kupte si. Neříkají to z cynického výsměchu, na nákup už je totiž v tuto chvíli pozdě. Všechny panny, i ty pošetilé, vědí, že jsou velmi důležité skutečnosti, které nemohou

nikomu darovat: své panenství. To uchovávají pro ženicha. A pak každá z nich potřebuje lampu, a do ní olej. O ten teď jde. Olej věrnosti, to jsou hodiny strávené na modlitbách. Skutky milosrdenství. Duchovní trénink. To za nás nikdo neudělá, nelze to někomu druhému dát. Můžeme k tomu druhé povzbuzovat, učit je tomu, vydávat dobré svědectví, dokud je čas. Ale nedá se to předat, darovat druhým jako ledvina nebo krevní plazma. A to ne ze škludlilství nebo nedostatku velkorysosti, ale z podstaty věci. Každý je chrám Ducha svatého, ve kterém se Já a Ty nemohou vzájemně vyměňovat a vykrádat. Přebývat v nich může pouze Bůh. Olej věrnosti je čekání na něho.

A teď o krok dál. Co naopak nedarovat nelze, jsou hřivny. Jejich zakopání je tou největší tragédií. Tak jako peníze nemohou hnit na účtu, do nás vložené dary čekají na darování, na zúrodnění. Péče o druhé, slovo, umění, know-how. Rada, útěcha, radost. Pomoz! Nezakopávej ani sebe, ani to, co ti bylo darováno!

Sami se v dnešním světě tlačíme k vyprázdnění. Vyfoť se, sdílej se, napiš. Neodpovídáš? Jdi se vycpat, nech si svůj olej. A pak je tu druhý extrém: každý ve své bublině, na svém telefonu, se svými sluchátky. A nikdo neslyší, nikdo nevnímá. Srdce zakonzervovaná ve vnitřních obvodech. A kde jsou tvé hřivny? Čeho se bojíš?

V nadpise záměrně chybí předmět: darovat *komu*. Něco můžeme darovat pouze Bohu a nikomu jinému. A něco mu nemůžeme darovat, když to nedarujeme druhým. Naopak: když si to necháme pro sebe, přijdeme o to i my sami. Takový je zákon daru.

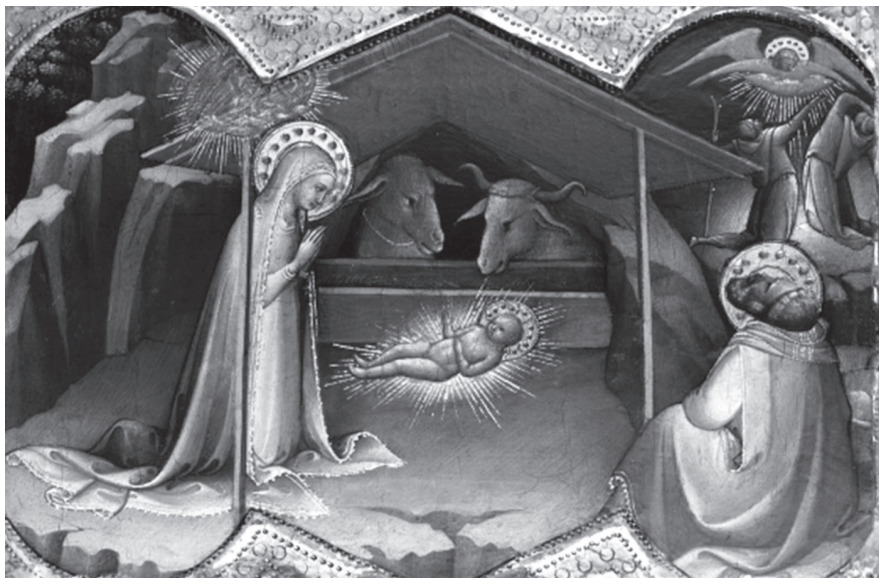
fr. Lukáš Fošum OP

Osel a vůl

Kdysi jsem na své cestě po Španělsku viděla osly. U nás má málokdo osla jako domácí zvíře. Děti ho znají jenom z obrázkových leporel a říkáme jim, že oslík dělá íá. Bylo pro mě překvapením, že ve skutečnosti osel řve jako lev. Žádné roztomilé íá.

Osel je užitečné zvíře. Říkat někomu, že je osel, a myslet tím, že je hloupý, je vůči oslu nefér. Osel není hlupák. Je to hodné zvíře, rozumné, trpělivé a užitečné. Jen to má jeden háček: je umíněný a musí mít vždycky pravdu. Když se osel vzpříčí, tak s ním nehne vůbec nic. Dokud sám nechce, tak nepůjde. A řve přitom jako tur. Rozhodně to není tichý a nenápadný tvor.

Připomíná mi svým chováním některé křesťany. Jsou to zbožní, dobří lidé a milují papeže, dokud papež dělá to, co se jim líbí. Přesně vědí, co je správné a buzerují ostatní, aby to dělali také. Vyberou si z pokladu víry to, co jim vyhovuje, a nutí k tomu i ostatní. Třeba vědí naprosto přesně, že přijímat se musí jenom do úst a vkleče, a nepřestávají katechizovat ostatní, aby věděli, že jsou hříšníci, když to dělají jinak. Nebojí se přitom lhát, když jsou přesvědčeni, že to napomáhá správné věci. Napomínají stále všechny kolem, neváhají napomenout i samotného papeže, protože vědí naprosto

přesně, jaká je Boží vůle. Přece ta jejich. Považují se za spravedlivé a vyvolené k tomu, aby vedli ostatní po správné cestě, a nepochybuji o tom, která je ta správná cesta. Přece ta jejich. Pokud s nimi lidé v církvi nesouhlasí, považují se za mučedníky a jsou přesvědčeni, že mají nebe jisté, protože trpí jako Kristus. Někdy mám ovšem obavy, jestli by v nebi ponechali Pána Boha, jestli by ho neobvinili z bludu a nevyhnali. Je totiž příliš milosrdný, a to není správné!

Je zvláštní, že když o Vánocích hledíme na betlém, nemůžeme přehlédnout, že ve stáji za Svatou rodinou je vůl a osel. Vůl je vykastrovaný býk. Jako každé kastované zvíře je neplodný a soustředí se na své pohodlí a dobré jídlo.

Dívám se na betlém a přemýšlím, jestli uváděný fakt, že ve stáji byli vůl a osel, má pro církve nějaký význam. Jestli to není proroctví. Jestli Kristus předvídal, že jeho církve nebudou tvořit nadšení evangelizátoři plní Ducha svatého, ale pohodlní přežvykující volové a kverulující oslové. Jedni věrní, ale neplodní, druzí velice plodní, ale nevěrní.

Myslím, že každý z nás by se měl starostlivě pozorovat, jestli se nestává neplodným volem, který má zájem jenom o pozemské věci, nebo umíněným oslem, který neprosazuje Boží vůli, ale svou vlastní. Protože každý z nás má v sobě kousek vola nebo kousek osla, více nebo méně. Vůl myslí jen na přízemní věci, jak by se dobře najedl a kam pojedje na dovolenou, co si oblékne a na co bude šetřit peníze. Věci Boží odbývá nedělní účastí na mši svaté. Osel přízemními věcmi pohrdá, ale jeho moudrost, na které si tolik zakládá, je moudrostí lidskou. Kdyby podruhé přišel Kristus, osel by jej znovu ukřižoval, protože nemá pochopení pro věci božské. Zato si je zcela jistý ve svých úsudcích.

Jak pro osla, tak pro vola existuje jediná cesta, kudy z toho ven. Vyhlédnout ze své stáje a upřít zrak na Svatou rodinu. Přestat myslet egocentricky, přijmout Krista – ne intelektuálního Krista z knih, ale živého Krista evangelíí – jako střed a cíl svého života. Budeme-li upřímně chtít následovat Krista a budeme-li ochotní kvůli němu změnit smýšlení, nenechá nás zabloudit na špatnou cestu, nenechá nás stát se volem nebo oslem. Ptejme se tedy sami sebe a svých bližních: Nejsem přízemní jako vůl? Nechovám se někdy jako

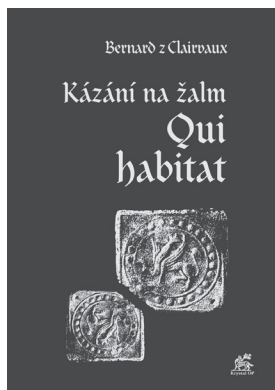
ten osel? Opravdový osel se nikdy nezeptá, ten si je svým postojem zcela jistý.

Církev v betlému však nezastupují jenom vůl a osel. Krásným obrazem církevního člověka je svatý Josef. Kolikrát mu Bůh změnil jeho plány! Kolikrát musel opravit své představy o Boží vůli! Kolikrát musel změnit smýšlení! A přece to strávil, mlčel a sloužil. Nemlčel proto, že by trucoval, trpěl a litoval se, ale přijal změny a korigoval svůj směr. Ne nadarmo legenda říká, že když zemřel svatý Josef, šel do nebe tak rychle, že mu anděl nestačil.

Přemýšlím, proč Josef a Maria nechali ve stáji vola a osla. Proč je nevyhodili ven, když se tam chtěli ubytovat sami? Není to známkou, že Pán Ježíš nás přijímá, i když jsme volové a oslové? Že za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšníky? Ano, to je povzbudivé. Ale přece bychom měli pamatovat na jeho pozdější slova k cizoložné ženě: „Ani já tě neodsuzuji,“ řekl jí Ježíš. „Jdi a už nehřeš.“ (srov. Jan 8, 11)

Jitka Hosanna Štěpánková

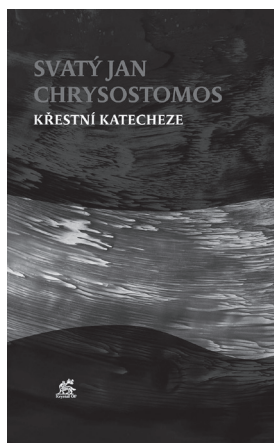
Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Bernard z Clairvaux: Kázání na žalm Qui habitat

Sedmnáct Bernardových promluv na Žalm 91(90) *Qui habitat – Kdo žije pod ochranou Nejvyššího*. Tento žalm zaujímá v liturgické modlitbě církve důležité místo. Od počátku byl součástí večerní modlitby, kompletáře, jako výraz prosby o ochranu před zlem temnoty a noci. Původně se modlil každý den, po liturgické reformě zůstal pouze v kompletáři pro neděli po I. a II. nešporách. Bernard chce prostřednictvím svých kázání, jež pronesl zřejmě v době postní, vyzbrojit své posluchače v boji proti pokušení a zprostředkovat jim útěchu, jež přináší slovo Páně. Postupuje verš za veršem a ukazuje, co to znamená vpravdě spoléhat na pomoc Nejvyššího, kde je třeba hledat pomoc ke konání dobra a ochranu před vším zlem.

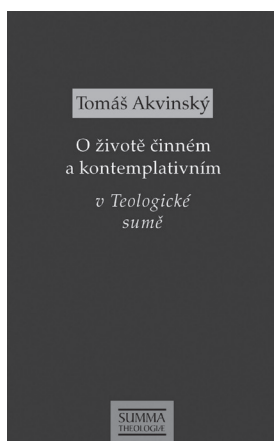
*váz., 176 s., cca 220 Kč
přeložila Markéta Koronthályová*

Svatý Jan Chrysostomos Křestní katecheze

Dvanáct křestních katechezí, které Jan Chrysostomos přednesl pravděpodobně v Antiochii mezi lety 387 až 397 v rámci postní přípravy čekatelů na křest a velikonočního a povelikonočního poučování novokřtěnců. Jan v nich hovoří o významu svátostných symbolů a účincích svátostí a vysvětluje pravidla křesťanského života. Úvodní studie, komentář a překlad z řečtiny Jiří Pavlík.

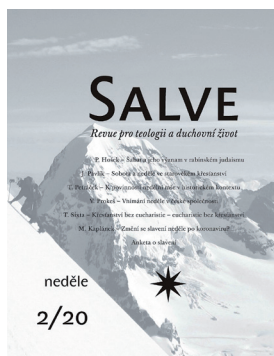
váz., 168 s., 215 Kč

Tomáš Akvinský: O životě činném a kontemplativním v Teologické sumě

Traktát o činném a kontemplativním životě (STh II-II, q. 179–182), v němž Tomáš předkládá problematiku zaměření života každého jednotlivého člověka. Pojednání formuluje ve čtyřech bodech. Za prvé obhajuje samotné rozlišení života činného a kontemplativního, za druhé a za třetí probírá oba způsoby života a za čtvrté oba způsoby života srovnává. Překlad, úvodní studie a poznámky Tomáš Machula.

brož., 76 s., 100 Kč

Salve 2/20 – neděle

Toto číslo *Salve* se snaží otevřít diskusi o velikém pokladu křesťanství i celé naší společnosti – o slavní neděle. Co je podstatného na slavení neděle, jaké jeho rozměry jsou právě pro církev v dnešní době důležité? Který přístup k neděli nejvíce pomůže Ježíšovým učedníkům v poslání, aby šli a hlásali jeho evangelium všem lidem?

brož., 176 s., 100 Kč

Diář OP 2021

Český národní a řádový provinční kalendář s informacemi o mešních čteních na každý den. Formát A6, uspořádání po týdnech, prostor pro denní záznaky.

kroužková vazba, 110 Kč

<https://krystal.op.cz>

Sdílet dar Slova

Nový web knihkupectví Oliva

Jak je krásné vidět na horách nohy posla, který přináší radostnou zprávu, který zvěstuje pokoj, hlásá blaho a oznamuje spásu, který praví Siónu: „Bůh tvůj kraluje!“ (Izaiáš 52, 7)

Milí přátelé,

v roce 2021 budeme oslavovat osmisté výročí úmrtí našeho zakladatele svatého Dominika. U počátků řádu byl Dominikův soucit s trpícími a hladovějícími, touha odstranit nouzi bližního, a to nejen hmotnou, ale především duchovní. Proto Dominik vysílá své bratry do světa, aby šli k těm, kdo trpí nevědomostí a hladovějí po Slově. A připravit se na to mají modlitbou a studiem, rozjímáním a osvojováním si Slova. A tak se po staletí dominikáni noří do Knihy a zahlubávají do knih, aby se připravili na kázání Slova, a sepisují a vydávají knihy, aby se o dar Slova mohli dělit s druhými.

V prvním čtení mše svaté ze slavnosti svatého Dominika zaznívají působivá slova *Jak je krásné vidět na horách nohy posla, který přináší radostnou zprávu...* Co jsou to ony „nohy posla“? Možná bychom si pod tímto obrazem mohli představit všechno, co nám pomáhá kázat, vyjít za druhými a oslovit je. Třeba i naše knihy, naše vydavatelství a knihkupectví a stále více také digitální technologie.

Naše knihkupectví Oliva se už dlouho potýká s problémem zastaralého webu. Dnes, kdy se kvůli koronaviru většina nákupů přesouvá do online prostředí, je to zvlášť nemilé. Na nový web ovšem nemáme dostatek prostředků. Proto bychom rádi při příležitosti jubilea nadělili Olivě dárek, z něhož bychom mohli mít radost a užitek všichni, celá dominikánská rodina a také naši čtenáři. A protože jsme žebravý řád, nezbyvá nám než prosit a doufat. Bylo by krásné, kdybychom, až se za jubilejním rokem ohlédneme, mohli vidět něco zcela konkrétního, čeho se nám podařilo společně dosáhnout a co nám bude pomáhat v našem bytí pospolu a sdílení slov.

Dovolujeme si pozvat vás k této konkrétní formě oslav jubilea, do níž se lze zapojit modlitbou, nabídkou nápadů, pomoci a kontaktů a také finančně.

Pomozte nám prosíme, aby naše „nohy posla“ nekulhaly :-)

Váš Krystal OP

číslo účtu pro finanční příspěvky 2105992658/2700 var. symb. 999

Co by vás ještě mohlo zajímat:

- Duchovní život v době pandemie. Komentář fr. Benedikta Mohelníka na Radiu Proglas | <https://zpravy.proglas.cz/komentar-tydne/komentar-benedikta-mohelnika-duchovni-zivot-v-dobe-pandemie/>
- cyklus olomouckých dominikánů „Boží Slovo však spoutáno není...!“ <https://www.youtube.com/channel/UCFhR5Lpg6ukDbTQhOP7f1aQ>
- cyklus pražských dominikánů „O čem bys kázal?“ | https://www.youtube.com/channel/UCXgghtPJapWwLM_r6zKJXOw
- informace o programech platformy Dominikánská 8 <http://www.dominikanska8.cz/>
- blog sestry Růženy OP z Lysolají | <https://monialesopczech.blogspot.com/>
- novinky našeho knihkupectví Oliva | <http://www.oliva.op.cz/>
- záznamy z knižních salónů nakladatelství Krystal OP <https://krystal.op.cz/poslechnete-si/>

OPusculum

Časopis české dominikánské rodiny

Vydává Kazatelské středisko České dominikánské provincie

Redakce

e-mail: opusculum@op.cz

Fr. Gabriel Malich OP (gabriel@op.cz)

S. Marie Pitterová OP (monialesop@volny.cz)

SM Guzmanova Valentová OP (guzmana@dominikanka.cz)

Lenka Bernadetta Nezbedová (Nezlenka@seznam.cz)

Jiří Reginald Machačík (machacik@volny.cz)

Jan Jáchym Beneš (jachym@op.cz)

Fotografie na obálce:

1. s. | Stůl z Mascareilly. Foto: <https://www.op.org/>

2. s. | fr. Michael Romaniv OP, Fastiv, Ukrajina. Foto: <https://www.stepicce-charity.org/en/projects/forgotten-street-children-fastiv>
Centrum svatého Martina de Porres ve Fastivu. Foto: <https://sanmartin.center/en/main-page/>

3. s. | fr. Jan Rajlich OP na misiích v Tanzanii. Foto: Damian Koniecki

Bankovní spojení pro dary: č. účtu: 268154211/0300 v. s.: 290

Uzávěrka příštího čísla: 15. 1. 2021

<http://opusculum.op.cz>

Z obsahu

Dominikánský měsíc pokoje a pomoc Ukrajině

Jubileum Dies natalis 2021

Misie v Tanzanii

Paměť kongregace: Návrat z broumovského exilu

Provinční kapitula LSSD

Svatá Kateřina Sienská – světice pro pandemii

<http://opusculum.op.cz>

Adresa redakce:

OPusculum

Klášter dominikánů Olomouc

Slovenská 14, 779 00 Olomouc 2

e-mail: opusculum@op.cz

Výtisk zdarma. Distribuce za cenu poštovního a balného. Objednávky na adrese redakce.